

Henseende været Forbilledet for al den Lovgivning, som findes i Europa, og der er ikke den fjerneste Grund til at tale om, at vi ved denne Lov skulde have fulgt det tyske Eksempel, jeg tør vel nok sige, at der, hvad dette Lovforslag angaar, ikke er nogen Lovgivning, der er fulgt saa lidt som netop den tyske. Men den engelske og for Resten ogsaa den svejtsiske og belgiske ere ogsaa i den Henseende fuldt saa udviklede som den tyske. Dette at give Frihed overalt er jo noget, man forlængst er kommen bort fra. Man kan sige: Jeg er ikke Interventionist, jeg vil aldeles ikke blande mig i disse Forhold, men saa er man ganske sikkert paa dette Omraade mindst 40 Aar tilbage for hele Europa og mindst 100 Aar tilbage for adskillige Stater, og saa er man ikke bekendt med, at den mest ansatte Socialist, Karl Marx, han, der aldrig har villet indrømme, at den bestaaende Samfundsorden bragte nogen som helst Lykke, i et Skrift har ladet sig aftvinge den Erklæring om den engelske Fabrik- og Værkstedlovgivning, at den betød en Genfødselse af den engelske Nation. Saa har man ikke Erkendelsen af, hvor overordentlig vigtig den er. Og det er ikke saaledes, at Landbruget betaler, og de andre have Nyttens af det, thi det ærede Medlem kan dog ikke sige, at ingen Landbrugers eller Landarbejders Børn kunne komme til at arbejde i Fabrikker, og han kan heller ikke fremdrage Landbrugets Interesser som noget isoleret, saaledes at det hele Samfunds Interesser ikke angaa Landbruget, og saaledes, at det kan se med Ligegyldighed paa, hvorledes det gaar disse Hundrede Tusinder af Mennesker, som i det mindste komme ind under denne Lov, naar den bliver til Virkelighed. Jeg kan slet ikke gaa ind paa den Betragtning, jeg forstaar slet ikke, at det ærede Medlem har den Anskuelse, men jeg forstaar endnu mindre, at man, naar man har disse Anskuelser, saa overhovedet vil diskutere Beskyttelseslove for Arbejde i Fabrikker, saa er man en principiel Modstander deraf. Der er jo for Resten det ejendommelige, at netop i disse to Punkter, som det ærede Medlem taler om, vil det vise sig, at jeg kan slutte mig til hans Betragtninger, men hans Udgangspunkt, hans Præmisser for disse to Slutninger maa jeg erklære mig fuldstændig uenig i.

Til § 2 om Anmeldelsespligt er der stillet 3 Ændringsforslag. Det ene er stillet af det ærede Medlem for Thisted Amts 3die Valgkreds (N. Andersen). Det ærede Medlem ønsker, at Antallet af Ar-

bejdere, som begrunder Anmeldelsespligten, og som nu er foreslaaet til 5, skulde forhøjes til 10. Jeg forstaar imidlertid det ærede Medlem saaledes, at han samtidig erklærede sig villig til at tage dette Ændringsforslag tilbage, dersom han kunde blive beroliget i den Henseende, at Anmeldelsespligt ikke vil blive betegnet som lig med Inddragning under Fabriktilsynet. Dertil vil jeg svare, at i første Instans er det jo Arbejds- og Fabriktilsynet, som skal afgøre, hvorvidt en saadan Virksomhed, som er anmeldt, skal inddrages eller ikke, og dette Tilsyn træffer sin Afgørelse uden at være begrænset ved Antallet af Arbejdere. Derefter er der en Appel til Arbejdsraadet, som er foreslaaet her, og endelig er der jo som tredie Instans Ministeren, hvis Arbejdsgiveren er misfornøjet med Afgørelsen. Der ligger altsaa allerede i Forslaget en ret stor Betyggelse imod, at vedkommende kunde blive inddragen, naar ikke hans Virksomhed var af den Beskaffenhed, at den havde Krav derpaa. Men jeg vil udtrykkelig henlede Opmærksomheden paa Lovforslagets Anmærkninger i Fjor, hvoraf det fremgaar, at det er Regeringens Mening, at ufarlige Motorer ikke skulde kunne bringe en Virksomhed ind under Tilsynet. Derimod antager jeg, at det vil blive ret afgørende for dette Spørgsmaal, hvorvidt Børn og unge Mennesker arbejde paa det paagældende Sted, ligesom det jo er for nærværende Tid. Men jeg mener ikke, at en almindelig Virksomhed vil blive inddragen under Tilsynet, fordi der i den arbejder 6 eller 7 Mand eller voksne kvindelige Arbejdere sammen. Paa den anden Side kan jeg jo ikke vide, hvorledes Arbejdsraadet og Fabriktilsynet ville stille sig over for dette Tilsyn. Jeg angiver kun den nuværende Ministers Opfattelse i denne Sag og vil dertil føje, at jeg anser det for usandsynligt, at nogen Minister vil gaa imod begge disse sagkyndige Organers Afgørelse. Jeg tror ganske sikkert, at der vil blive en hel Række Tilfælde, hvor Antallet af Arbejdere vil overstige 5, uden at de paagældende Virksomheder derfor ville blive inddragne under Tilsynet. Men jeg vil tillade mig at gøre det ærede Medlem opmærksomt paa, at det, han tilsigter at undgaa, vil han ikke undgaa, selv om den Ændring, han har stillet, bliver vedtagen, thi § 1 bliver jo ganske uberørt, og den tilsteder Inddragning ogsaa, hvor der er færre end 6 Arbejdere, altsaa af Virksomheder, for hvilke der slet ikke er nogen Anmeldelsespligt. Hvis Ændringen vedtages, vil det